

הביא אותם, ואי שביק להו, אם ישאירם בלי מליחה פסדי, לפיכך כפרקמטיא האבד דמי, ושרי מפני ההפסד.

ואיכא דאמרי, הא דשרי להו רבא, לא היה זה בדיעבד, לאחר שהביאו את הדגים, אלא

התיר להם לכתחילה למיצידי⁽²²⁶⁾, מיזל איתויי⁽²²⁷⁾, ומימלח.

ועל זה אמר ליה אבוי: והא אנן דוקא "כבשין שהוא יכול לאכול מהן במועד, כובשין" — תנן!

יזדמן לו לאחר המועד, אבל לפי תירוץ ב', אין להתיר מלאכה לצורך זה. והשו"ע [תקלג ג] פסק כתירוץ א'. ועיין שביאור הלכה שאין הדבר ברור.

226. המרדכי הוכיח מכאן, שצידי דגים מותר להם לצוד בפרהסיא במועד, ואינם כצידי חיות ועופות, שמבואר לקמן [יג] שאסורים לצוד בפרהסיא. וטעמו, שאין דרך לצוד דגים מיום אחד לחבירו, ואם כן, הכל יודעים שצידה זו נעשית לצורך המועד, מה שאין כן בחיות ועופות, שהם נשמרים ימים רבים, ויבואו לחשדם שעושים במלאכתם לצורך חול. ועיין מגן אברהם [תקלג י] שנחלק בזה. ויתבאר שם הערה 89.

227. המגן אברהם [שם ז] מפרש, שצידה זו היתה באמת לצורך המועד, ואף על פי שמבואר לקמן [יב], שלדעת רבנן אין היתר לטחון במועד יותר מן הצריך לו בריוח, כאן יש סברא להקל, הואיל ועל כל צידה וצידה יש לומר שמא עתה יעלה בידו דג משובח יותר מכל הדגים הקודמים לו, ואם כן יש בזה צורך המועד. [אף על פי שעיקר מטרתו היא להותיר לאחר המועד]. וכן נקטו הגר"א והפרי מגדים [תקלז ח].

והקשה הגרע"ק איגר, שאם כן, אין מובן במה נחלקו שתי הלשונויות בגמרא, שהרי לדעת שניהם עיקר הצידה היתה לצורך האכילה במועד, וכיון שצדו ונותר בידם, ודאי יש להתיר למולחם מפני דבר האבד. ועיין עוד בחזון איש.

המועד. אולם גם לדעת הבית מאיר שהתיר יש ליישב ולומר, שמכל מקום לא התירו לעשות מלאכה לצורך שימורם, ולכן, אילו היו לוקחים הדגים לצורך אכילתם אחר המועד, היה נאסר למלחם.

וכתב הרא"ש, שמדברי הגמרא יש ללמוד, שרבא לא התיר לקחת הדגים לכתחילה לצורך אחר המועד, אף על פי שישנם הרבה קופצים עליהם, ואם לא יקחו עתה מן ההפקר, שוב לא יהיה מהם לאחר המועד, ואין זה נחשב כדבר האבד. והקשה בשם הראב"ד, שהרי נתבאר לעיל, שכל ריוח שודאי אינו מזדמן לאחר המועד, הרי הוא נידון כדבר האבד, עיין הערה 212. ואכן הרמב"ן והריטב"א הוכיחו מכאן, שמניעת ריוח אינה נחשבת כהפסד, ושלא כדעת הרא"ש.

ותירץ הראב"ד, שיש לחלק בין פרקמטיא למציאה, שפרקמטיא, עיקר פרנסתו של אדם זה תלויה בו, שלוקח בזול ומוכר ביוקר, ולכן נחשב מניעת ריוח זה כדבר האבד, מה שאין כן במציאה והפקר, שאין האדם ניוון ומתפרנס מהם, אלא הוא דבר שנזדמן לו לפי שעה, לכן לא החשיבו דבר זה כהפסד. [אלא הרי הוא כהשקאת בית הבעל, שלא התירוה מפני מניעת ריוח. ביה"ל תקלט ה"ד"ה ואפילו]. עוד חילק הראב"ד בין מלאכה האסורה למקח וממכר, וכמו שהבאנו שם חילוק זה בשם הנימוקי יוסף. ויש נפקא מינה משני תירוצים אלו לענין הלכה, שלפי תירוץ א', מותר לעשות אפילו מלאכה גמורה לצורך ריוח, במקום שודאי לא